

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 01.04.1974, sp. zn. Tzv 10/74, ECLI:CZ:NS:1974:TZV.10.1974.1

Číslo: 29/1974

Právní věta: Nedostatek poučenia poškodeného je síce chybou konania, ale nie chybou podstatnou, ktorá by odôvodňovala zrušenie rozsudku v odvolacom konaní podľa § 258 odst. 1 písm. a) Tr. por. a vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie podľa § 260 Tr. por.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 01.04.1974

Spisová značka: Tzv 10/74

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odvolání, Poškozený

Předpisy: 141/1961 Sb. § 12 odst. 5
§ 188 odst. 1 písm. f
§ 258 odst. 1 písm. a
§ 260

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29/1974 sb. rozh.

Nedostatek poučenia poškodeného je síce chybou konania, ale nie chybou podstatnou, ktorá by odôvodňovala zrušenie rozsudku v odvolacom konaní podľa § 258 odst. 1 písm. a) Tr. por. a vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie podľa § 260 Tr. por.

(Rozsudok Najvyššieho súdu ČSSR z 1. 4. 1974 sp. zn. [Tzv 10/74](#).)

Najvyšší súd ČSSR vyslovil na podklade sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor ČSSR v trestnej veci proti voj. v zál. M. B., že uznesením vyššieho vojenského súdu sp. zn. To 256/73 z 9. 1. 1974 bol porušený zákon v ustanovení § 258 odst. 1 písm. a), § 260 Tr. por. V dôsledku toho Najvyšší súd ČSSR zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, pokiaľ so zreteľom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Vyššiemu vojenskému súdu uložil, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Obžalovaný voj. v zál. M. B. bol rozsudkom vojenského obvodového súdu sp. zn. 3 T 247/73 z 5. 12. 1973 uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 odst. 1 a 2 Tr. zák. v súbehu s trestným činom opilstva podľa § 201 Tr. zák. Trestné činy spáchal tak, že 1. 10. 1973 v Bratislave si požitím alkoholu spôsobil opilstosť (2,07 promile alkoholu v krvi). V takomto stave asi o 19.30 hod. viedol osobné auto po uliciach Bratislavy, pričom v priebehu jazdy po ulici Februárového víťazstva, keď išiel rýchlosťou okolo 100 km/hod., v dôsledku opilosti a nepozornosti narazil odzadu do osobného auta značky Renault, stojaceho pri pravom okraji cesty. Vozidlo nezvládol a havaroval, pričom spolujazdec P. Č. utrpel také ťažké zranenia hlavy, že im podľahol. Ďalší spolujazdec P. P. utrpel zranenia hlavy, ktoré si vyžadovali čas liečenia asi 14 dní. Za tieto trestné činy bol obžalovaný odsúdený podľa § 224 odst. 2 a § 35 odst. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní dva a pol roka nepodmienečne v prvej nápravno-výchovnej skupine v NVÚ MS. Podľa § 49 odst. 1 Tr. zák. bol ďalej odsúdený na zákaz činnosti vodiča motorových vozidiel na čas 5 rokov.

Na základe odvolania prokurátora Vyšší vojenský súd uznesením z 9. 1. 1974 sp. zn. To 256/73 podľa § 258 odst. 1 písm. a) Tr. por. uvedený rozsudok zrušil a podľa § 260 Tr. por. vrátil vec prokurátorovi na došetrenie.

Proti tomuto uzneseniu podal generálny prokurátor ČSSR sťažnosť pre porušenie zákona. Na odôvodnenie uviedol, že postup vyššieho vojenského súdu je nesprávny. V zmysle § 260 Tr. por. môže byť totiž vec vrátená na došetrenie prokurátorovi na rozdiel od § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por. len v prípade potreby náležitého objasnenia veci, ale nie i na odstránenie iných chýb prípravného konania. Chyby ktoré sa vyskytli v prípravnom konaní a nemali za následok, že vec nebola náležite objasnená, nemôžu byť samy osebe dôvodom, aby odvolací súd vec vrátil prokurátorovi na došetrenie.

Preto generálny prokurátor ČSSR navrhol, aby Najvyšší súd ČSSR vyslovil podľa § 268 odst. 2 Tr. por., že uznesením vyššieho vojenského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 258 odst. 1 písm. a) a § 260 Tr. por. Ďalej navrhol podľa § 269 odst. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie zrušiť a postupovať podľa § 270 odst. 1 a § 272 Tr. por.

Najvyšší súd ČSSR preskúmal podľa § 267 odst. 1 Tr. por. napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. Zistil, že zákon porušený bol a že sťažnosť pre porušenie zákona je odôvodnená, pokiaľ namieta, že podmienky pre zrušenie rozsudku podľa § 258 odst. 1 písm. a) Tr. por. a pre vrátenie veci prokurátorovi na došetrenie podľa § 260 Tr. por. neboli splnené.

Funkcia adhézneho konania má veľký právno-politický význam. Jeho cieľom je, aby už v trestnom konaní zároveň s výrokom o vine a treste bola uložená páchatelovi trestného činu povinnosť nahradiť poškodenému spôsobenú škodu. Táto úprava vo významnej miere prehlbuje výchovný účinok trestného konania. To však neznamená, že ide iba o otázku náhrady škody. Zákon umožňuje poškodenému aktívnu účasť v trestnom konaní v postavení strany (§ 12 odst. 5 Tr. por.). V tomto postavení má poškodený právo robiť návrhy na doplnenie dokazovania, nazerať do spisov, zúčastniť sa hlavného pojednávania, prípadne verejného zasadnutia o odvolaní, vyjadrovať sa k návrhom, robiť návrhy a vypočúvaným osobám klásť otázky. Má právo vyjadriť sa k veci v rámci záverečnej reči ihneď po prokurátorovi, prípadne po spoločenskom obžalobcovi. Tým sa mu dáva možnosť prispieť k náležitému objasneniu veci a k spravodlivému rozhodnutiu. Pokiaľ mu bola spôsobená majetková škoda, má právo domáhať sa v trestnom konaní jej náhrady.

Tým, že P. Č., otec usmrteného P. Č., nebol poučený podľa § 46 Tr. por. ako poškodený o svojich právach, znemožnilo sa mu tak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred súdom uplatniť všetky uvedené práva. Táto chyba prípravného konania sa mohla napraviť vrátením veci na došetrenie prokurátorovi podľa § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por. Aj na hlavnom pojednávaní sa ešte mohla táto

chyba napraviť upovedomením a poučením poškodeného. Neodôvodňuje však zrušenie rozsudku v odvolacom konaní podľa § 258 odst. 1 písm. a) Tr. por. a vrátenie veci prokurátorovi. Poškodený bol zbavený iba svojich procesných práv v trestnom konaní. Nebol pozbavený svojho práva uplatniť nárok na náhradu škody vôbec. Môže tak urobiť bez akýchkoľvek prekážok v občianskoprávnom konaní. Podstatnou chybou odôvodňujúcou zrušenie rozsudku odvolacím súdom mohlo byť iba porušenie ustanovení, ktorými sa malo zabezpečiť objasnenie veci. Nedostatok poučenia poškodeného je síce chybou konania, nie je však chybou, ktorá by vždy znemožňovala objasnenie veci. Odvolací súd nezistil v konaní, ktoré predchádzalo prvostupňovému rozsudku, žiadne iné chyby. Z trestných spisov vyplýva, že súd prvého stupňa oprel svoje skutkové a právne predpisy o úplné a presvedčivé dôkazy, ktoré vykonal na hlavnom pojednávaní v súlade s procesnými predpismi. Preto Najvyšší súd ČSSR došiel k záveru, že podmienky § 258 odst. 1 písm. a) Tr. por. pre zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a pre vrátenie veci prokurátorovi podľa § 260 Tr. por. neboli splnené.